

5. Скар О. І. Модернізація форм і методів навчання студентів у контексті кредитно-модульної системи / О. І. Скар // Вища школа. — 2006. — № 3 — С. 33-45.

У статті описано мету та основні завдання професійної підготовки під час формування професійного мислення техніків-механіків агропромислового виробництва. Також показано основні засади організації змісту професійної підготовки для створення оптимальних умов формування їх професійного мислення.

Ключові слова: професійна підготовка, професійне мислення, технік-механік сільськогосподарського виробництва.

В статье описаны цель и основные задания профессиональной подготовки при формировании профессионального мышления техникув-механиков агропромышленного производства. Также показаны основы организации содержания профессиональной подготовки для создания оптимальных условий формирования их профессионального мышления.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, профессиональное мышление, техник-механик агропромышленного производства.

In the article the main aims of professional study during the forming of professional thinking of technical mechanics of agriculture are described. Also the basic points of study process of creating optimal conditions of forming their professional thinking are given.

Keywords: professional study, professional thinking, technical mechanic in agriculture.

УДК 377.3.091.313:004.032.6

І.О. Пунько, Т.Є. Бацко, О.В. Білобабченко
м. Вінниця, Україна

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ У ПТНЗ ХУДОЖНЬОГО ПРОФІЛЮ

Постановка проблеми. Необхідність підвищення рівня художньої освіти в Україні потребує розробки стратегії і тактики викладання дисциплін художнього профілю на засадах національної концепції освіти України. Основною метою художньої освіти можна вважати формування естетичного мислення, а її результатом — економічно обґрунтовану практичну діяльність. Але якщо теоретично формулювати цю мету дуже просто, то її практична реалізація створює неабиякі проблеми. Значення методики викладання дисциплін художнього профілю, на наш погляд, недооцінюється. Методика викладання дисциплін не повинна повторювати помилки старої педагогічної практики.

Аналіз попередніх досліджень. На особливу увагу заслуговують дослідження творчості, що розпочались у 50-х роках ХХ століття. С. Рубінштейн, Л. Анциферова, А. Брушлінський, А. Матюшкін, К. Славська, Ю. Самарій та інші, вивчали суб'єктивно усвідомлені ланки творчої діяльності. Вважаючи, що мислення виникає із проблемної ситуації і спрямоване на її розв'язування, вони розглядали процесуальний бік творчих актів. О. Леонтьєв, Я. Пономарьов та ін. досліджували механізм здогаду, поділяючи процес розв'язування творчих завдань на два етапи: знаходженні адекватного принципу розв'язування і його застосування. Питання використання новітніх технологій у процесі творчої діяльності учнів з урахуванням їхніх вікових особливостей, досліджували: Р. Вільямс, О. Любарська, К. Маклін, Т. Коджаспирова, К. Петрова, О. Луганський, П. Орлов, Й. Ривкінд, Є. Маргуліс. У сучасних умовах велика роль у всьому світі приділяється інформатизації навчального процесу, впровадженню й поширенню нових інформаційних технологій навчання, формуванню основ інформаційної культури учнів, їх підготовці до життя в сучасному інформатизованому суспільстві.

Про розвиток творчості у процесі практично-технологічної діяльності учнів ПТНЗ та роль комп'ютерних технологій у пошуково-дослідницькій діяльності учнів йдеться в статтях С. Подолянчука, Р. Гуревича, О. Павленко, С. Ящука.

Метою статті є визначення особливостей реалізації мультимедійних засобів навчання учнів ПТНЗ художнього профілю.

Виклад основного матеріалу дослідження. Безперервний розвиток суспільства супроводжується невідпинним зростанням обсягу інформації, яка за останні роки досягла таких розмірів, що виникла проблема відбору, збереження та її засвоєння нинішнім і наступними поколіннями. Вирішення проблеми структурування, відбору та оволодіння необхідною інформацією можливе при використанні новітніх інформаційних технологій.

За наявності нових інформаційних можливостей в освітній галузі з'явилися сучасні, інноваційні технології освіти. Наявність комп'ютерної техніки зумовлює появу принципово нових підходів до системи освіти в цілому. Нові технології в навчанні дають нові можливості для творчого розвитку учнів і вчителів, дозволяють звільнитися від нудного традиційного навчання і розробити нові ідеї, дають можливість вирішити цікавіші і складніші проблеми.

Досягнення науково-технічного прогресу суттєво впливає на характер виробництва та його технологію. Відбувся якісний стрибок у використанні автоматизованих ліній та мікроелектроніки, робототехніки, сучасних персональних комп'ютерів. Цивілізований світ і нині, використовуючи комп'ютери, супутникові системи зв'язку, мережі передачі даних типу Internet, поступово перетворюється в гігантську інформаційну систему. Процес накопичення знань про природу і суспільство, все більше їхнє розповсюдження призвели до потужного зростання інтелектуального потенціалу людства, що проявився в науково-технічній революції. XXI століття стало століттям освіти, яке приносить особливо значущі здобутки. Уперше знання стають капіталом: капіталовкладення в сферу освіти, в науку, приносять безпосередній прибуток. Наслідком цього є розширення можливостей задоволення потреб людини. У трудовій діяльності людини відбуваються суттєві зміни — вона набуває творчого характеру.

Це значною мірою змінює саму працю, — вона все більше наповнюється творчим змістом, а це потребує високої загально-трудової підготовки науково-технічних кадрів: професійної майстерності, творчого мислення та високих інтелектуальних здібностей.

В умовах сучасного виробництва найважливішим фактором у створенні конкурентноспроможної продукції є використання найновіших зразків світового рівня. Тому майбутнє покоління повинно вміти відшукати найновішу інформацію і на її основі створити нові об'єкти, що не мають аналогів.

Звичайно, учні ПТНЗ художнього профілю мають уміти користуватися персональним комп'ютером, мережею Internet, володіти техніко-конструкторськими знаннями та вміннями, застосовувати існуючі програми: Компас, Mechanical Desktop, Solid Works, Autodesk Inventor, Тхетран, архітектурно-будівельні — ArchiCAD, AutoCAD, Autodesk Architectural Desktop R2, Allplan, до дизайнерсько-анімаційних — CorelDraw, Adobe Illustrator, 3D Studio MAX, універсальні (популярні програмні продукти без чіткого проблемного спрямування, які частково поєднують усі попередні) AutoCAD, DenebaCAD, Actrix Technical, та ін.

Вибір методичних засобів навчання — це досить складна проблема. А активізація методики викладання дисциплін художнього профілю — не мода, а об'єктивна необхідність, що впливає зі специфіки цих дисциплін. Роль методики викладання дисциплін, на наш погляд, незаслужено недооцінюється.

Структура вивчення дисциплін художнього профілю склалася на основі багаторічного досвіду викладання курсів (малюнок, живопис, матеріалознавство та ін.) у навчальних закладах у різних регіонах України.

Принцип науковості передбачає розкриття причинно-наслідкових зв'язків процесів і явищ, які відбуваються в діяльності людини, проникнення в їх суть. Науковість у навчанні особливо проявляється, якщо розкривати учням зв'язки художніх дисциплін з іншими науками (історія, математика), природу і людину (географія, біологія, психологія). Реалізуючи принцип науковості у навчанні, доцільно також розкривати історію розвитку художньої освіти та мистецьких дисциплін.

Реалізується принцип науковості в першу чергу під час розробки навчальних програм і підручників. Високий рівень науковості навчання забезпечує викладач художніх дисциплін, упроваджуючи в навчальний процес елементи проблемності, дослідницькі практичні роботи, навчаючи учнів умінню вести наукову дискусію, доказувати свою точку зору, раціонально використовувати наукову літературу.

У процесі навчання треба розширювати пізнавальні можливості учнів шляхом послідовного ускладнення навчального матеріалу. Навчальний матеріал з художніх дисциплін має будуватись з урахуванням сучасного рівня розвитку суспільства, але при цьому він не може бути ні надто легким, ні надто важким. Дослідження, наприклад, показують, що у процесі навчання при спрощеному змісті освіти знижується зацікавленість до навчання, не формуються необхідні вольові зусилля, не відбувається бажаного розвитку навчальної працездатності. Зміст навчання треба формувати таким чином, щоб створити умови для постійного й успішного подолання учнями труднощів.

Принцип доступності потребує в першу чергу, щоб навчальний матеріал був зрозумілим для учнів. У зв'язку з цим, досить часто доводиться вдаватися до різних методичних прийомів, які дають змогу полегшити учням засвоєння навчального матеріалу й ознайомити їх із досить складними теоретичними і практичними питаннями.

Гуманізація освіти передбачає ставлення до учня як до суб'єкта власного розвитку. Дослідження показують, що знайомство з новим матеріалом і його засвоєння учнями є значно ефективнішими, коли, крім традиційних методів навчання, вчитель використовує програмовані навчальні засоби, що дозволяють реалізувати наступні принципи навчання:

- індивідуальний підхід до кожного учня;
- послідовність і систематичність подання навчального матеріалу;
- візуалізація інформації;
- можливість варіювання складності навчального матеріалу.

Для реалізації усіх вищеназаних принципів доцільно використання мультимедійних засобів навчання, оскільки

Працюючи із навчальними програмними засобами, учні виявляють більш свідоме засвоєння нових знань. Процес формування навчальної діяльності і засвоєння знань проходить швидше, а якість навчання переважно зростає.

Проте, маючи незаперечні переваги, застосування автоматизованих навчальних систем не гарантує безумовних високих результатів унаслідок таких причин:

- діалог з програмою є переважно одноманітним і позбавленим емоційності, що ускладнює запам'ятовування нового навчального матеріалу;
- на помилки у вивченні нового матеріалу накладаються технічні помилки спілкування з програмою;
- читання з екрану не таке зручне, як із паперу, і пришвидшує стомлення очей;
- суб'єкти процесу повинні вміти користуватися відповідними програмами;
- навчальна система, на відміну від живого викладача, зазвичай не може пояснити незрозумілий матеріал.

Як засіб для візуальної розробки навчальної програми пропонується використовувати систему підготовки презентації Power Point, яка призначена для викладачів, що не мають досвіду програмування. Практично кожен учитель працював із Microsoft Word або Excel, тому підготовка презентаційної графіки за допомогою Power Point не стане для них проблемою, оскільки Power Point має звичайний інтерфейс Microsoft Office, а технологія роботи багато в чому подібна до Microsoft Word.

До переваг Microsoft Power Point як інструментального засобу для розробки мультимедіа — засобів належать:

- доступність;

- легкість в освоєнні і простоту створення мультимедіа — презентації, покадрове подання матеріалу;
- повна сумісність засобів, що входять до Microsoft Office, і можливість перенесення даних з інших додатків, тобто підтримка технології вставки і впровадження об'єктів (малюнків, відео кліпів, аудіо повідомлень, діаграм, формул, документів і ін.);
- наявність вбудованої мови програмування Visual Basic, що дозволяє при необхідності реалізувати потрібні інтерактивні функції;
- налаштування візуальних і звукових ефектів виведення елементів на екран;
- підтримка технології гіперпосилань (як усередині документа, так і зовнішніх);
- можливість публікації презентації в Internet або в Intranet.

Сучасний етап розвитку ПТНЗ освіти пов'язаний з необхідністю розв'язання проблеми підвищення інтелектуального рівня, пізнавального і творчого потенціалу учнів. Пошук засобів для розвитку пізнавальних і творчих здібностей, підвищення ефективності навчання учнів є проблемою загальною для багатьох країн.

Нові інформаційні технології мають величезний діапазон можливостей для вдосконалення навчального процесу і системи освіти в цілому. У цьому плані заслуговує увагу макроконтекст, який передбачає зміни системи освіти, що склалася, відповідно до вимог інформаційного простору, що складається, пропонує для цього засоби рішення шляхом використання нових інформаційних технологій, зокрема мультимедіа.

Мультимедіа є формою організації навчання, в рамках якої плідно реалізуються ідеї інтенсифікації, спрямовані на пошук максимально ефективних методів і засобів навчання, адекватних його цілям і змісту; інтеграції педагогічної науки і практики; цілісності і безперервності педагогічного процесу. Проте в процесі розв'язання дидактичних завдань у межах використання мультимедіа в трудовому навчанні ми стикаємося з суперечністю між бажанням передати комп'ютеру максимум педагогічних функцій і можливостями комп'ютера ефективно реалізувати ці функції.

Висновки. Підсумовуючи розгляд названих вище принципів навчання, доцільно підкреслити, що кожний із принципів навчання і виховання однаково важливий, а здійснення їх у практиці роботи вчителя можливе лише в тісному сполученні і взаємодії. Важливо не тільки розуміти суть і знати вимоги, які висувуються до навчального процесу тим чи іншим дидактичним принципом, але й треба вміло реалізовувати ці принципи у практиці навчання і виховання учнів ПТНЗ художнього профілю.

Проведене дослідження показало, що перспектива масової комп'ютеризації навчання в ПТНЗ художнього профілю, що наближається, створює необхідність великої цілеспрямованої праці в цій сфері: потрібні глибокі і різнобічні дослідження процесу навчання з погляду доцільності й ефективності впровадження мультимедійних технологій, детальна розробка конкретних методик, у кінцевому рахунку — створення принципово нової моделі всього процесу навчання.

Зрозуміло, що для того, щоб отримати максимальний результат: знання та розуміння, потрібно відійти від традиційних методик викладання дисциплін художнього профілю і застосовувати нові методики.

Література:

1. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю. Інформаційно — телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях. — К., 2005. — 365с.
2. Дидактика современной школы: Пособие для учителя / Под. Ред. В.А.Онищука. — К.: Рад.шк., 1987.
3. Захарова И.Г. Информационные технологии в образовании: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. Заведений. — М.: Издательский центр «Академия», 2003 — 192 с.
4. Міщенко О. А. Види мультимедійних засобів навчання/ Педагогічні науки / Стратегічні напрями реформи системи освіти. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Україна, http://www.rusnauka.com/25_DN_2008/Pedagogica/28714.doc.htm.

5. Молянинова О. Г. Мультимедиа в образовании (теоретические основы и методика использования): монография / О. Г. Молянинова. - Красноярск: Издательство: КрасГУ, 2009. — 300 с.
6. Основи нових інформаційних технологій навчання: Посібник для вчителів/Авторська колегія за ред. Ю. І. Машбиця. — К.: ІЗМН, 2010. — 217с.
7. Педагогика. Учебн. пособие для студентов пед. институтов / Ю.К.Бабанский, В.А.Сластенин, Н.А.Сорокин и др.; Под. ред. Ю.К.Бабанского. — 2-е издание, доп. и перераб. — М.: Просвещение, 1988.

У статті визначені особливості реалізації принципів навчання та методика реалізації мультимедійних засобів навчання учнів ПТНЗ художнього профілю.

Ключові слова: принципи навчання, дисципліни художнього профілю, систематичність, послідовність, науковість, доступність, мультимедійні технології навчання.

В данной статье определены особенности реализации принципов обучения и методика реализации мультимедийных средств обучения учащихся ПТУ художественного профиля.

Ключевые слова: принципы обучения, дисциплины художественного профиля, систематичность, последовательность, научность, доступность, мультимедийные технологии обучения.

This article features by implementing the principles of education and methods of implementation of multimedia teaching vocational students artistic profile.

Keywords: principles of training, discipline, artistic profile, regularity, consistency, scholarship, accessibility, multimedia technology education.

УДК 377.3:37.015.31

М.Д. Карп'юк
м. Київ, Україна

ДУХОВНО-КОСМІЧНИЙ РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ ФАХІВЦІВ ЯК ЧИННИК ЯКІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ ЇХ СОЦІАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

«Без наукового передбачення, без уміння закладати в людину сьогодні ті зерна, які зійдуть через десятиліття, виховання перетворилося б в примітивне наглядання, вихователь в неграмотну няньку, педагогіка — в знахарство. Треба науково передбачати — у цьому суть культури педагогічного процесу, і чим більше тонкого вдумливого передбачення, тим менше несподіваних нещасть»

В.О. Сухомлинський. Про виховання

Постановка і мотивація проблеми. XXI століття наповнене викликами, для розуміння природи яких традиційне дискретно-аспектологічне, предметно-фрагментарне, звужене мислення є застарілим: воно не відповідає викликам сьогодення. Сума знань зростає лавиноподібно: у кінці XX століття темп знань подвоївся, обсяг інформації, яка важлива для пробудження й оновлення свідомості як педагогів, так і їх вихованців, зріс мінімум удвоє. А за останні 20-25 років з'явилося близько 95 % усієї ґрунтовної інформації про природу людини, що ставить нас перед необхідністю вивчати її фрактальну, космопланетарну, космогалактичну сутність. Отже, зміни, тотально охопивши всі сфери й рівні, системи й підсистеми, структури й підструктури нашого життя, відбуваються динамічно й багатовекторно. І пов'язані вони перш за все з переходом земного людства на нову еволюційну сходинку, що, закономірно, не може не впливати кардинально на зміст, стандарти й технології професійної освіти в Україні, яка перебудовується з урахуванням вимог ринкової економіки.

Актуальність дослідження. Багатомірні трансформаційні процеси особливо динамічно відбуваються в останні 20-25 років й охоплюють базові світоглядні питання (Що таке Буття? Що